

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Licejska knjižnica

Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 30. avgusta 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 103.

K ljubljanskemu sestanku.

Pod tem naslovom je priobčevalo te dni svetovno časopisje poročila o sestanku, ki se je vršil v Ljubljani v sredo med češkoslovaškim ministrom zunanjih zadev dr. Edvardom Benešom in našim zunanjim ministrom dr. Voja Marinkovičem.

Sestanek se je vršil na obojestransko izraženo željo, da se novi predstavnik naše zunanje politike seznanji s češkoslovaškim zunanjim ministrom. Medsebojno spoznanje in izmenjava idej sta bila tedaj prvi povod sestanka, na katerem so se ugotovile smerice, ki bi se jih naj držale bratske države na konferenci Društva narodov v Ženevi, kamor je odpotoval minister dr. Beneš že v sredo ponoči, kmalu po končanem sestanku in kamor je odpotoval včeraj tudi naš zunanji minister dr. Marinković.

O sestanku samem je izjavil dr. Marinković, da so se na njem obravnavala vsa vprašanja, ki se tičejo skupnih interesov bratskih držav in ki so v zvezi s poslednjimi mednarodnimi dogodki. Glede vseh vprašanj je vladalo polno soglasje in so se storili sklepi, tako za enoten nastop na ženevski konferenci Društva narodov, kakor tudi glede nastopa v drugih obema državama skupnih mednarodnih vprašanjih.

O konferenci je bil izdan sledeči službeni komuniké:

»Ministar spoljnih poslov češkoslovaške republike gosp. dr. Edvard Beneš i minister spoljnih poslov kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca gosp. dr. Voja Marinković sastali su se 27. avgusta o. g. u Ljubljani. Tom prilikom pretresli su sva pitanja, koja su bila još ranije tretirana i konstatovali su, da u pogledu tih pitanja nema nikakvog razloga za njihovu izmenu.

U isto vreme gospoda ministri su se sporazumeli odnosno zajedničkog rada na konferenci u Ženevi.

V četrtek je minister dr. Marinković sprejel med drugimi tudi deputacijo županov notranjskih občin, katere mejijo na Italijo. Zastopane so bile občina Gor. Logatec, Hotedršica, Rakek, Planina, Cerknica, Ziri in Rovte. Deputacija je prosila ministra, da odpomore nevzdržnemu stanju ob meji. Da se odvrne nepopravljiva gospodarska škoda, je neobhodno potrebno, da se vrši razmejitev po katastralnih mejah. Minister je priznal upravičenost zahtev, ter je obljubil, da se bo po svojih močeh zavzel za interese obmejnega prebivalstva.

V Ljubljano je tudi prispel italijanski minister na našem dvoru gosp. Bodrero, ki je z našim zunanjim ministrom konferiral o razmejitvenem vprašanju in o vprašanjih, ki se imajo rešiti na konferenci v Benetkah. Po izjavah dr. Marinkovića se bo na sestanku, ki se ima vršiti v Benetkah v prvi polovici meseca septembra, sklepalo o vseh vprašanjih, ki so ostala doslej nerešena v zvezi z izvršitvijo rimskega sporazuma in reškega vprašanja.

V četrtek popoldne je prispel z Bleda rumunski minister na našem dvoru g. Emandi in zvečer z orientekspresom pa rumunski zunanji minister Duca V petek sta se oba ministra sestala in razgovarjala v glavnem o istih vprašanjih, ki so tvorila predmet razgovorov z ministrom dr. Benešom. Razgovor se je nadaljeval na Bledu, kamor sta se odpeljala še v dopoldanskih urah oba ministra s svojim spremstvom.

V petek večer sta se ministra Duca in dr. Marinković odpeljala v Žene-

Gospodarski položaj Avstrije.

Generalni komisar Zveze narodov dr. Zimmermann poroča: V razmerju s številkami, vstavljenimi v proračun Avstrije za 1923, se je deficit znatno zmanjšal, kljub temu, da so se bruto-izdatki uprave pomnožili; leta 1923 so znašali 5840 milijard, za 1924 so jih naračunili na 8220 milijard, torej za 2380 milijard več. Deficit železnice se je pa toliko znižal, da so skupni izdatki za 1923 preračunjeni na 8309 milijard, za 1924 pa na 9107 milijard, torej samo za 800 milijard več. — Čisti zaklad je znašal 7. junija 3280 milijard in je pokrival 44% obtoke bankovcev v znesku 7390 milijard. Dolgovi narodne banke so znašali 8072 milijard in so pokriti z 41%. Če odtegnemo od tega dolg države, kar je v pravilih, znaša kritje 56%. — Zunanja trgovina se dobro razvija. Deficit je znašal v januarju in februarju 94 milijonov zlatih kron, marca 84, aprila 81. Vzrok je v dviganju izvoza, v aprilu se je prvič dvignil nad 100 milijonov zlatih kron. Stavbno delo ima lep razmah, kljub finančni krizi v stavbnih industriji in v produktijskih strokah, ki so z njo v zvezi. Zato gre pa tudi število brezposelnih nazaj, koncem maja 1923 jih je bilo 108.000, na koncu letošnjega aprila 82.000, maja pa 68.000, se je torej napram lansnemu letu znižalo za tretjino. — Ti ugodni rezultati naj pa nikar ne vzbujajo pretiranih upov v bodočnost. Nevarnost je, da se bo finančna kriza v prihodnjih mesecih pojavila v gospodarskem razvoju. Izračunili so, da se je vrednost vseh avstrijskih tržišnih papirjev, 221 po številu, znižala od konca februarja do konca maja od 31 bilijonov na 20. Zato moramo reči, da gospodarsko udejstvovanje ponehuje. Na drugi strani ima pa borzna kriza za industrijo lahko tudi dobre posledice. Ustavila je špekulacijo, ki je produkciji največ škodovala. Svojeodno se je ves razpoložljiv denar odtikal na borzo, ki je delala dobičke s kurznimi razlikami; industrija je pa morala plačevati prevelike obresti, da je dobila potrebni kapital. Zgube zadnjih mesecev bodo ljudi opozorile na nevarnost takih špekulacij, kapital bo romal z borz in se bo ustalil v vlogah s trdnimi obrestmi. Tako bo potem bank dobila produkcija potrebni obratni kapital.

Svetovna žetev.

Svetovna žetev bo znašala 20% manj kakor leta 1923. Zadnji dve žetvi sta nas razvadili. Čeprav je pa zaključek povprečno komaj srednji, so se alarmujoče vesti o svetovni slabi žetvi izkazale kot pretirane. V splošnem bo minus napram lani samo 20%. Poročila iz Zedinjenih držav in iz Kanade so ugodnejša kakor so bila pred tedni. To se takoj pozna pri nazadovanju cen. Glede korusu mnenje ni enotno. Nekateri pravijo, da bo zadnji dež na pridelek ugodno vplival, strokovnjaki pa pravijo, da je prišla dozoritev prepozno. Vsekako je pa kanadski pridelek korusu prav neugoden. Poročila iz Argentine so zaenkrat ugodna, žetev bo pa tam šele čez pet mesecev, ker smo na južni po-

vo. Minister Bodrero ju je spremljal do Milana, nakar je nadaljeval pot v Rim, da referira vladi o rezultatih konference.

Naj bi ljubljanski sestanek pomenil začetek nove faze v razvoju zunanje politike naše države, faze, ki naj bi dovedla našo državo v mednarodnem položaju čim prej do one pozicije, ki ji po svoji važnosti v resnici tudi pristaja.

luti. Britanska Indija pričakuje srednji pridelek, natančnih in zanesljivih poročil še ni. Rusija trpi na suši in črvih in je »Trgovski list« o tem že poročal. Sovjetska vlada hoče z maksimalnimi cenami preprečiti draženje in zato morebiti velik del ne bo prišel v prsto trgovino. Tudi Poljska pričakuje slabšega pridelka kakor lani. Francija računata s srednjim pridelkom. Zelo neugodna so poročila iz Maroka in Tunezije, vsaj za prodajo ne bo ostalo nič. V Italiji pravijo, da bo letos 14 milijonov meterskih stotov pšenice manj kakor lani. Tudi Španija bo manj pridelala, vzrok je suša. Da je rumunska žetev bolj slaba, se vidi iz zvišane carine na žito. Bolgarska žetev je pod poprečnostjo; ravno taka je ogrska, upi na ugoden zaključek pri pšenici in rži so zmeraj manjši, na vsak način je možnost večjega izvoza zelo dvomljiva. Iz Češke in Moravske še nimamo poročil; pridelek na Slovaškem je pod poprečnostjo.

Sovjetsko časopisje navaja uradno one pokrajine, ki pričakujejo slabo letino in sicer: dve okrožji v guberniji Samara, pet okrožij v guberniji Saratov, celi

okrožji Caricin in Astrahan, nemška republika ob Volgi, okraj Tereka in dežela Kabardincev (v Kavkazu), republika Kalmikov, gubernija Voronež, tri okrožja donske pokrajine (med njimi ozemlje ob Donecu, tam kjer je premog), osem okrožij v guberniji Stavropol, dve okrožji v guberniji Harkov in eno okrožje v guberniji Jekaterinoslav. Za zimsko posetev bo razdelila vlada 9 milijonov pudov semenskega žita (1 pud = 16.38 kg). Poleg suše in črva je letošnje slabe letine krivo tudi slabo obdelovanje in slaba kvaliteta setve. Zato bo vlada odslej na to dosti bolj pazila. Osrednji odbor stranke v Ukrajini je izdal oglas na krajevne odbore revnega kmečkega prebivalstva in pravi, da je bila letina najslabša tam, kjer so delali kmetje s primitivnim orodjem in po starelem načinu. Skrbi naj se za zboljšanje zemlje in za zboljšanje gospodarstva sploh. Mislimo, da je slabe letine vzrok tudi malomarnost kmetov, opravičena sicer, ker morajo oddati večino pridelkov kot davek itd. v državne magacine.

O Jugoslaviji bomo pa posebej poročali.

K. Tiefengruber:

Moderno državno poštno ustrojstvo.

Svoječas je priobčil »Trgovski list« priporočilni članek za prevedbo naše poštne uprave v samostavno prometno podjetje s popolno gospodarsko avtonomijo pod državnim nadzorstvom.

Da je avtor v polni meri zadel pravilno naziranje o modernem ustrojstvu tega najvažnejšega kulturnega zavoda, nam dokazuje poštno-finančni zakon Nemčije, ki je bil sprejet v državnem zboru dne 18. marca t. l. in ki vsebuje vse točke, naštetje v navedenem članku.

Iz našega vira nemški zakonodajalci gotovo niso zajemali svojih načrtov, kakor tudi naš dopisnik tedaj še ni slutil, da se pripravlja osnutek v zamišljenih tendencah.

Da pa si je izbrala država, kateri v prometnem oziru prvenstva v Evropi ne moremo odreči, ravno od našega sotrudnika zastopana načela, svedoči, da so ista zdrava ter času in potrebam primerna.

Uradno glasilo Svetovno-poštne zveze »L'union postale«, kateremu se brez premisleka mora priznati popolna nepristranost, priobčuje nemški poštno-finančni zakon v celoti; take izvanredne časti pa so deležni samo pojavi v napredku poštne prometa, katerim priznava mednarodni forum značaj vzornosti in ki jih v posnemaneje priporoča.

§ 1. navedenega zakona se glasi: »Državni poštni in brzojavni obrat je smatrati kot samostojno podjetje pod označbo: »Nemška državna pošta«, katero upravlja v soudeležbi posebnega upravnega sveta državno-poštni minister v smislu tega zakona.

Državno premoženje, ki je določeno poštne in brzojavne obratu, ter dohodke iz tega obrata, potem vse javne in zasebne pravice in obveznosti poštne in brzojavne uprave se kot posebno premoženje državne pošte izločijo od ostale državne imovine ter državnih pravnih obveznosti.

Za obveznosti državne pošte jamči samo njeno posebno premoženje, za vse druge pravne obveze države pa je jamstvo iz tega premoženja izključeno. Mednarodne pogodbe ostanejo nedotaknjene.

§ 2.: Državno-poštni minister izdaja v smislu § 6. tega zakona odredbe upravnega odbora, določila glede pri-

stojbin in porabe poštne naprav, odgovoren pa ostane napram državnemu zboru, da posluje pošta v okviru zakona ter odgovarja kulturnim in gospodarskim potrebam države.

Prejemki ministra se vpostavijo v državni proračun, ki ga imata odobriti državni svet in državni zbor.

Obema zakonodajnim odboroma je predložiti letno poročilo s točnim izkazom izgube in dobička ter celokupno obratno bilanco poštne uprave.

§ 3. Upravni odbor šteje 31 članov, imenovanih od državnega predsednika. Po 7 članov je izbranih iz državnega sveta in državne zbornice, enega predlaga državni finančni minister, 7 članov predlaga poštno ministrstvo iz lastnega osebja in ostalih devet članov se izbere iz gospodarskih krogov ter pridejo osebe v poštev s priznano sposobnostjo in znanstveno izobrazbo o prometnih zadevah.

§ 4. Člani upravnega odbora imajo svoje dolžnosti skrbno vršiti, kakor se to od vsakega zasebnega podjetnika pričakuje.

§ 5. Upravnemu odboru predseduje poštni minister, oziroma njegov namestnik.

Deželne vlade imajo pravico delegirati k sejam svoje zastopnike, brez da bi ti imeli glasovalne pravice, pač pa se jim pripozna posvetovalna beseda.

Dnevni red za upravne seje določi državna vlada po nasvetu upravnega odbora.

§ 6. Upravni odbor sklepa: o proračunu in o razrešnici upravi; o namenu posojil in tozadevnih jamstev, ter o načrtu odplačil; o načelih za porabo prometnih sredstev in odmeritvi pristojbin.

Dalje sklepa o plačah delavcem in nastavljenecem.

Določiti tudi splošna načela o naložitvi in porabi imovine iz čekovnega prometa.

Končno razmotriva uvedbo novih službenih strokov oziroma opustitev obstoječih.

Upravni odbor nima pravice preko predloga državnega poštne ministra povišati izdatkov poštne uprave.

Po poročilu ministra določi državna vlada, za katere sklepe upravnega odbora ne mora prevzeti odgovorno-

sti; taki sklepi se razveljavijo, če prideta tekom treh mesecev obe zbornici do tozadavnega soglasja.

Upravni odbor ima ministra v izvršitvi službe podpirati ter sploh celokupen obrat v smislu zakona nadzorovati.

V vseh važnih zadevah je upravni odbor posvetovalni organ ter se mu na zahtevo predložijo izkazi o finančnem stanju zavoda, vsak mesec pa izčrpno poročilo o obratnih računih.

§ 7. Izdatki državne pošte, obrestovanje ter odplačevanje dolgov se krijejo s tekočimi lastnimi dohodki; dotacije iz splošne državne blagajne so izključene. Posojila so dopustna samo za razširitev prometnih sredstev, njih amortizacija mora biti iz lastne režije zajamčena.

Računovodstvo državne pošte se vrši po načelih, ki jih določa državna vlada na predlog upravnega sveta.

§ 8. Osnuje se rezervni sklad do višine 20% povprečnih letnih izdatkov, temu fondu se pripisejo iz letnih prejemkov 0,8%, čisti dobiček iz obrata in lastne obresti. Ko doseže rezervni sklad 10% letnih izdatkov, se pripise samo polovica čistega dobička temu računju; po 20% pa teče ves čisti dobiček v državno blagajno.

Rezervni fond služi za kritje morebitnih izgub ali primanjkljajev ter je naložen v gotovini ali v rednih vrednostih.

§ 9. Zadolžitve in jamstva mora na poročilo poštne ministra odobriti finančni minister. Zadolžitve in obvezne listine podpišeta skupno oba ministra.

§ 10. Višina dolgov državne pošte določita za 1. aprila 1924 finančni in poštni minister.

§ 11. Določa pregled resortnih računov po zakonodajnih odborih in razrešitev za odobreno bilanco po upravnem svetu.

§ 12. Poštne uradniki so državni uslužbenci v smislu tozadavnih zakonov.

Glede prejemkov uživajo poštne nastavljeni enakopravnost z ostalim državnim osebjem, samo v slučaju, če zahteva dobrobit zavoda ter posebnosti njihove službe povišek prejemkov v tej kategoriji, se jim ta prizna; isto velja, če je treba s poviškom osebnih doklad pospešiti napredek prometa ter se na ta način dosežejo višji dohodki iz obrata.

Regulacije v tem smislu je poročati finančnemu ministru, ki je upravičen proti takim odredbam, če se mu zde neosnovane, vložiti priziv.

§ 13. obravnava razmerje s posameznimi deželami nemške države glede pošte.

§ 14. Pošta ima v okviru tozadavnih zakonov pravico razlastitve z ozirom na prostore in zemljišča, kolikor jih za svoj obrat potrebuje.

§ 15. Takoj je sestaviti upravni odbor, ki ima pričeti s svojim delom, osobito da sestavi gospodarski poročanec za tekoče leto.

Vse odredbe in zakoni, ki stoje v protislovju s pričujočim zakonom, se razveljavijo; obenem odpade predvidena soudeležba državnega sveta in državne zbornice ter njih odsekov v zakonodaji za državno pošto.

S tem zakonom stopi Nemčija v prometnem oziru v ospredje za prvenstvo tekmujočih narodov. Usoda zavoda, ki označuje v svojem napredku kulturno višino naroda, je izročena skupini z zaupanjem v njih sposobnost odlikovanih mož, izbranih po strokovni izobrazbi in kot svedoki gospodarskih in kulturnih potreb domovine.

Poštni zavod je izločen iz kalkulacije državnih dohodkov, dana mu je zdrava podlaga samostalnega, gospodarskega razvoja.

Če pa je Nemčija, ki je menda gospodarsko najbolj prizadeta država povojne dobe, se odločila se odreči dohodkom iz poštne obrata za vzdrževanje gospodarskega ravnotežja, je to storila v prepričanju, da neoviran razvoj poštnega zavoda kot samostalnega podjetja več koristi državi, kakor izkoriščanje te ustanove za povišanje državnih dohodkov.

Josip Podbregar, višji revident drž. žel. v p.

Železniške blagovne tarife s posebnim ozirom na našo trgovino in industrijo.

(Nadaljevanje.)

Tako je smela v našem primeru južna železnica sestavljati poljubne tarife za progo Ljubljana j. k.—Zagreb j. k. za transpote, namenjene z Zagreb d. k., Leskovac ali pa v Dugoselo, Križevci itd., ne da bi za to potrebovala pritrdila državne železnice. Ni pa smela tega brez dogovora z državno železnico storiti za transpote Ljubljana j. k.—Zdenčina, Jastrebarsko, Draganiči in Karlovac loke in tranzit. Istotako tudi državna železnica ni smela v teh relacijah spreminjati svojih tarif brez pritrdive južne železnice, medtem, ko je imela v relacijah od Ljubljane j. k. do Mahečna proste roke.

V tuzemskem prometu ta pravica tarifiranja ni prišla za trgovino in industrijo toliko v poštev, pač pa v inozemskem prometu, ker niso smele inozemske železnice svojevoljno za kartelirane relacije povišati tarif, da bi s tem onemogočile eksport sosednje države. To je bilo toliko bolj važno, ker se je smel odpovedati kartel le na koledarsko polletje in sicer s 1. januarjem in s 1. julijem, in to najmanj pol leta prej.

Kot primeru naj navedem samo avstro-italijanski promet, od katerega so imeli naši predvojni lesni trgovci jako velike koristi, ker je bila prvič mogoča direktna odprava z internacionalnimi tovornimi listi, drugič so pa bile tarife postavke znatno nižje kakor so bili redni tarifni razredi.

Vse te direktne tarife in kartele je dogovoril že prej omenjeni mednarodni tarifni komite, in jih je potem vsaka uprava zase po smernicah komiteja izdelala, odnosno je dobila ena uprava nalogo, da po smernicah komiteja in podatkih soudeleženi uprav izdelata podrobno te tarife in kartele.

Na sejah, v ta namen sklicanih, se je definitivno sprejelo, od vseh prizadetih uprav to izdelano tarifo, odnosno ta kartel.

Avstrijske državne železnice so imele v železniškem ministrstvu poseben oddelek za sestavo in izdelavo tarif in kartelov »Tarifno-sestavni in

obračunski oddelek« (Tariferstellungs- und Abrechnungs-Büro), v katerem je sedelo čez 300 uradnikov, ki so bili razdeljeni po raznih prometih v razne skupine in odseke. Bil je to torej jako velik in kompliciran aparat, kakor je bilo tudi delo tega oddelka ogromno in komplicirano.

Enake in podobne urade so imele tudi druge države odnosno uprave železnice.

Razven tega oddelka pa je imela bivša Avstrija še eno institucijo, ki je bila za trgovino in industrijo posebno važna. Bil je to takozvani »Državno-železniški svet« (Staatseisenbahnrat). V tem državno-železniškem svetu so sedeli razven zastopnikov železniških uprav (državnih kakor privatnih) tudi zastopniki trgovine in industrije. Tako je n. pr. pošiljala trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani enega svojega člana kot zastopnika kranjske trgovine in industrije v ta drž.-žel. svet. Več let je zastopal Kranjsko v tej korporaciji gospod Ivan Hribar, tedanji župan ljubljanski, sedaj minister n. r.

Ta institucija je imela namen, da so prišli trgovci, obrtniki, industrijalci itd. potom svojega zastopnika v najozžjo dotiko z železniškimi upravami v državi in tem potom priobčevali upravam želje, težuje in pritožbe glede tarif, prevožno-tehničnih zadev, dostave vagonov ali gotove vrste vagonov za natovarjanje, adaptacij kolo-dvorskih naprav (povečanje števila tirov, razširjenje in nove zidave skladišč itd.), gradnje industrijskih tirov itd. Železniške uprave so te želje vzele v pretres ter jim po možnosti tudi ugodile.

Druge države so imele seveda tudi enake ali podobne institucije, da so bile o željah in težnjah svoje trgovine in industrije vedno poučene.

Omeniti moram na tem mestu še eno institucijo, ki je bila s predstoječimi vprašanji v ozki zvezi, in to je »Mednarodni vozovni ugovor« (Internationales Wagen-Übereinkommen.)

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Ljubljanska borza za blago in vrednote posluje dnevno od 12. do 13. ure, izveniši sobote, nedelje in praznike in sicer je določeno poslovanje za blagovni oddelek od 12. ure do 12. ure 25 minut in na efektivnem oddelku od 12. ure 35 minut do 13. ure. — Uradne ure borznega tajništva so od 9. ure do 14. ure in od 16. do 18. ure, na katero naj se izvolijo interesenti obračati za vse željene informacije. Tel. številke so 402 in 483.

Podražitev žita. V Italiji se splošno pričakuje, da bo letošnja žetev slaba. Cene so se v zadnjem času zvišale od 110 na 115. Vladapriporočena največja štedljivost in je hkratu prepovedala izvoz žita. Žetev prvotne ocene (48 milijstotov) ne bo dosegala in bo potreba uvoziti približno 20 milijonov stotov žita. Tudi žetev na Poljskem je slaba, ker se bo pridelalo le približno 70% lanske množine. Cena za rž se je zaradi tega tekom enega meseca podražila za 50%.

Indeksne številke. Indeksna številka za veletrgovino je znašala v juliju t. l. v Avstriji 21.631, na Ogrskem 22.008 in pri nas 1995, v juniju t. l. je znašala pa v Avstriji 21.631, na Ogrskem 22.008 in pri nas 1984. V Nemčiji je znašala indeksna številka (po zlati pariteti) dne 12. avgusta t. l. 119,7 napram 119,7 dne 5. avgusta t. l.

Češkoslovaška na prvem mestu glede našega uvoza. — V prvem četrtletju t. l. je stopila v našem uvozu Češkoslovaška na prvo mesto z 21,38%, Avstrija, ki je bila lani na prvem, je prišla na drugo mesto z 20,87%. Pričakuje se, da se tudi jugoslovenski izvoz v Češkoslovaško znatno zviša. V prvem četrtletju t. l. je našega uvoza za Din 1.928.057.415, izvoza za Din 2.061.738.459, tako da je izvoz večji za Din 133.321.039.

Nakup posode za zelje. — Neka inozemska tvrdka se zanima za nakup več vagonov prazne posode za vkladanje zelja. Interesentom je naslov dotične tvrd-

ke na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Industrija.

Važno za producente apna. Direkcija državnih železnic je začetkom avgusta omejila promet v Vojvodini izključno le na pokvarljivo blago. To je hudo zadelo naše producente negašenega apna, ki so imeli dobaviti velike količine svojega blaga ravno v področju subotičke žel. direkcije, ki apnu pokvarljivosti ni priznala. Na prošnjo trgovskega gremija v Kamniku je Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani intervenirala ter dobila pravkar obvestilo od strani ljubljanske direkcije, da je promet v Vojvodini zopet prost. Opozarjamo na to interesente, sosebno apnarje iz Kamniškega okraja.

Ogrska tekstilna industrija. Odkar se ogrsko blago pri nas carini po minimalni tarifi, se ogrska tekstilna industrija prizadeva, da bi našla pri nas odjemalce za svoje izdelke. V Subotici namerava osnovati veliko skladišče, v Beogradu in Zagrebu pa posebne agencije. Pozneje namerava otvoriti podružnice v vseh važnejših krajih naše države. Ker pa morejo otvarjati podružnice le naši državljani, osnuje posebne družbe, pri katerih bi vodili upravo naši državljani. Ogrski industrijalci upajo, da bodo uspeli na našem trgu, ker bo njihovo blago cenejše nego je blago iz ostalega inozemstva, ki dohaja k nam, osobito ker bodo tudi prevozni stroški cenejši. Vprašanje je le, ako bo naša vlada odobrila osnovanje podružnic, ki bi izdatno oškodovale domačo trgovino. Naš interes je, da se razvije domača trgovina in da se prepreči osnovanje podružnic, pri katerih bi naši državljani le na videz vodili upravo, dočim bi bili pravi gospodarji inozemci. Nimamo ničesar proti temu, da pride ogrsko blago na naš trg, smo pa mnenja, da bi bilo umestnejše, da stopijo ogrski industrijalci v poslovne stike z našimi domačimi grosisti ne pa da osnavljajo lastne podružnice.

Denarstvo.

Uradni kurzi tujih valut za mesec september. — Uradni kurzi tujih valut za september so sledeči: napoleonor 300, turška zlata lira 340, angleški funt 360, dolar 80, 100 francoskih frankov 430, 100 švicarskih frankov 1500, 100 drahem 148, 100 italijanskih lir 356, 100 češkoslovaških kron 240, 100 madžarskih kron 0.105, 100 rumunskih lejev 37, 100 bolgarskih levov 59, 100 španskih pezeta 1100, 100 holandskih goldinarjev 3100, 100 danskih kron 1320, 100 avstrijskih kron 0.113, 100 belgijskih frankov 397, poljski zlot 15.50, nemška zlata marka 19 Din.

Kovani denar. — Kakor poročajo iz Beograda, ministrstvo ne bo menjalo dosedanjih predpisov o prometu z drobižem, ki ga je izdala država, ker se bo kmalu začelo s kovanjem kovinskega drobiža, kakor to tudi predvideva finančni zakon za leto 1924. do 1928., kateri denar bo zamenjal dosednji papirnati drobiž.

Glavna zaloga

F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Razno.

GOSPODARSKA ZBOROVANJA V BEOGRADU.

V četrtak so se zastopniki naše industrije sestali v Beogradu, kjer se imajo te dni vršiti važna gospodarska zborovanja. Na zborovanjih industrijalcev, ki so bila že v četrtak in petek, se je poročalo in razpravljalo o delu centrale v prvem polletju 1924, o prognozi izvoza industrijskih produktov od 1. septembra 1924 do konca avgusta 1925, koliko bi se dalo izvoziti, ako bi industrija delala s polno kapaciteto, kake naj bodo smernice izvoza, dalje je bil na dnevnem redu referat o zborovanju mednarodnega biroja dela v Ženevi, stališče industrije glede na predlog o zakonu o radnjama in stanje industrije v tekočem letu. — V soboto in nedeljo se vrši pa II. kongres vseh trgovskih zborov in združenj izvoznikov, o katerem programu smo v našem listu že natančno poročali. O poteku vseh zborovanj in sprejetih resolucijah bomo pisali v prihodnjih številkah.

Vprašanje zasiguranja skladiščnih prostorov na Sušaku. V četrtak, dne 4. septembra t. l. popoldne ob 16. se vrši v prostorih trgovske in obrtniške zbornice ponovna anketa glede vprašanja zasiguranja skladiščnih prostorov na Sušaku za interesente iz Slovenije. Kdor reflektira na skladiščne prostore, naj to javi zbornici pisмено do srede, dne 3. septembra odnosno ustmeno najpozneje pri gorinavedeni anketi. Na poznejše prijave se zbornica v nobenem primeru ne bo mogla več ozirati.

Za enotni trgovski, menični in čekovni zakon. — Posebna komisija izdeluje načrt novega meničnega, trgovskega in čekovnega zakona. Komisija ima nalogo, da dovrši delo do konca tega meseca.

Kam izvažajo Jugoslavija? — V prvi polovici t. l. je znašal naš izvoz, kakor smo že poročali, 4.185.900.000 Din. V Italijo je šlo 31,3% našega celokupnega izvoza ali 1.308.400.000 Din, v Avstrijo 27,1% ali 1.127.700.000, v Češkoslovaško 6,6% ali 274.900.000, v Ogrsko 6,1% ali 256.100.000, v Nemčijo 6,1% ali Din 256.000.000, v Francijo 5,4% ali Din 225.700.000, v Švico 4,8% ali 179.000.000. Potem slede še: Anglija, Egipt, Turčija, Bolgarija, Rumunija, Holandija, severnoameriške Združene države, britska Indija, Alžerija, Albanija, Poljska itd.

Ukinitev sekvestrov v naši državi. — Pravosodni minister je izdal te dni naredbo, da se ukinejo vsi sekvestri nad premoženjem bolgarskih državljanov v naši državi. Čim bo sklenjena konvencija z Ogrsko, se bodo ukinitili tudi sekvestri nad premoženjem ogrskih državljanov.

Gospodarski boj med Japonsko in Zedinjenimi državami. — Prepoved naseljevanja Japoncev v Zedinjene države ni vodila le do diplomatskih zapletljavih

Zlatorog
terpentinovo
milo,

najboljši domači izdelek, ne sme manjkati v nobeni trgovini! Vsaka gospodinja, katera je prala enkrat s tem milom, ne bo več kupila drugega mila!

Naročila
na
koledarje
1925
sprejema
tiskarna
„MERKUR“
v Ljubljani.

ALEKSANDER KNEZ

pooblaščen senzal Ljubljanske borze se
priporoča za izvrševanje

vseh borznih naročil

posebno za posle v efektih, vseh vrstah
žita in moke, jajc, sena, slame, fižola,
vina j. t. d.

Brzjavaj: KNEZ, Ljubljana. - Telefon 80.

jev, ampak tudi do odkritega gospodarskega boja med obema prizadetima državama. Japonski trgovci nočejo ničesar več kupovati v Ameriki, ampak naročajo vse potrebno na Nemškem. Nemška je dobila zadnja dva meseca iz Japonske mnogobrojna naročila preciznih aparatov in strojev. Optična industrija v Jeni in Wetzlarju dela samo za Japonsko. Tudi koncerni Thyssen-Wolf-Krupp v ruhrskem ozemlju izkazujejo v zadnjem času pomnožitev naročil iz daljnega vztoka. Nemška komisijska skladišča na Japonskem delajo izvrstne kupčije. Amerika je spričo teh dejstev odrekla Japonski posojilo.

Družbe z omejeno zavezo v Avstriji. — Osnovanje družb z omejeno zavezo izza dne 1. avgusta t. l. v Avstriji ni več vezano na dovoljenje državnih oblastev.

Trhoveljski premog in drva
dobavljaja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA
Kralja Petra trg 8. — Telefon 228
Plačilo tudi na obroke!

Rekord v tihotapstvu. »Universal« iz Bukarešte javlja o velikanskem tihotapstvu žita iz Rumunije v Češkoslovaško. V zadnjem času so rumunske oblasti opazile, da se od velikih množin žita, poslanega v obmejne kraje za prehrano ljudstva, tam ne konsumira. Preiskava je dognala, da se je žito po raznih potih iztihotapilo čez mejo in da znaša množina tega žita okrog 900 vagonov. Ker so notranje pošiljke za 25% cenejše od pošilk v inozemstvo, je imela država vsled tega občutno škodo. Med osebami, ki so na tihotapstvu sodelovale, so tudi uslužbeni železnice. Aretirani so bili že nekateri trgovci in tudi na Narodno banko (Banca Nazionale) pada sum, da je zapletena v to ofero.

Pojasnila in legitimacije za veleselj v Pragi dobite na češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Breg, in pri Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 19. septembra skupen izlet jugoslovanskih trgovcev v Prago.

Hmelj.

XIX. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov in o hmeljski kupčiji doma in drugod. Zatec, ČSR, 18. avg. 1924. Velika množina hmeljarjev je pričela danes z obiranjem. Vreme je vetrovno in toplo; večeraj pa je izdatno deževalo, kar je povzročilo, da so nekateri hmeljarji preložili obiranje na dan 20. t. m. Obila mokrota povzroča, da se izvršuje pravilno okobuljenje in zorenje. Ker ni prevroče, se kobule tudi bolj počasi zapirajo, kar bo povzdignilo kakovost in težo hmelja. Dosedaj nabrano blago je lepo zelene barve, enake, skoro malo nadnormalne velikosti in je skrajno bogato lupuline ter je najboljše kakovosti. Takšno blago je kupcem in pivovarjem zelo ljubo in brez dvoma bo naš hmelj najfinjši in najboljši na svetovnem trgu. Da se bo pa vsa letina spravila srečno pod streho, potrebujemo stanovitno lepo vreme, brez katerega bi kobule izgubile lepo zeleno barvo. Na kmetih je bilo živahno povpraševanje in so se male, pa zelo lepe partije plačevale po 2300 do 2800 čK za 50 kg. Prodajalo se je nekaj tudi po 2000 čK, pa le zato, ker hmeljarji niso bili zadostno podučeni. Pri živahnem povpraševanju in nakupovanju so cene in razpokoženje prav čvrste; cene so rastoče in se še bodo uravnale. — Savez hmelj. društev.

Ljubljanska borza.

Petek, dne 29. avgusta 1924.

Lesni trg. Trami monte, franko meja, denar 420, blago 440; remeljni polovičarji 35/70, I., II., III., dobro obrobljeni, franko meja, denar 698, blago 730; deske III., 25, 35, 40, 55 mm, franko meja, denar 545, blago 560; oglje vilano I. prov. Slov., franko meja, denar 122; drva suha bukova, 1 m dolžine, franko meja, 2 vag. denar 28, blago 29, zaključek 28.

Žitni trg. Pšenica domača, franko slovenska postaja, denar 380; pšenica bačka, pariteta Ljubljana, blago 430; pšenica bačka, franko Bačka postaja, blago 365; koruza bačka, Ia, pariteta Ljubljana, blago 345; koruza defektna, po vzorcu, franko Ljubljana, blago 325; koruza činkvantin, pariteta Ljubljana, blago 375; oves bački, stari, pariteta Ljubljana, blago 395; oves bački, novi, pariteta Ljubljana, blago 350.

Ostalo blago. Suhe gobe po kakovosti, denar 48—54; pšenična moka »0«, bačka, gladka, pariteta Ljubljana, blago 625; krompir, branko nakladalna postaja od 10. septembra, 3 vagone, denar 81, blago 84, zaključek 81; laneno seme po vzorcu, pariteta Ljubljana, blago 690; jabolka, prebrana, zimska, alla rinfusa, denar 225; seno prešano, sladko, Ia, pariteta Ljubljana, denar 70; vino belo, dolensko, hrvaško ali štajersko, franko nakladalna postaja, denar 610.

Elektri. 2½% drž. renta za vojno škodo 119.5, Ljubljanska kreditna banka 220, Merkantilna banka 117.5, Prva hrvaška štedionica 916, Slavenska banka 105, Celjska posojilnica 200, Strojne tovarne in livarne 165, Trhoveljska prem. 475—500, Združene papirnice Vevče 123 do 130, 4½ kom. zad. dež. banke 93.

KUPOJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Tržna poročila.

Dunajska borza za kmetijske produkte (27. t. m.). Trg je bil pod vtisom mlačnih ameriških poročil, ki so tem krepkeje prišla do učinka, ker so tudi z borz nasledstvenih držav došla nižja notiranja. Notira za 1 kg vključno blagovnoprometni davek ab Dunaj v aK: pšenica: domača 3800 do 3900, madžarska s Potisja 4500 do 4600, jugoslovenska 4100 do 4200; rž: domača 3525 do 3575, madžarska 3500 do 3550; ječmen: domač 4400 do 5200, češkoslovaški 5100 do 5700; turščica: 3350 do 3450; pšenična moka »0«: domača 6900 do 7000, madžarska 6400 do 7100; otrobi: 2150 do 2250.

Dunajski trg mlekarških izdelkov (27. t. m.). Sirovega masla je v dovoljnih količinah na trgu. Notirajo (v tisočih aK): sirovo maslo: gornjeavstrijsko 54—55, domače mlekaršiško 60 do 62, jugoslovansko in madžarsko 58 do 60, holandsko 75, dansko 67; sir: švicarski 65, italijanski emmentalski 53 do 54, nemški »švicarski« 34 do 35, holandski gouda 31 do 32, tirolski polemmentalski 40 do 41, voraarlberški polemmentalski 40 do 46.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vse popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5
Irgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.
Na debelo! Na drobno!

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

r. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poročstvu. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

JUGOEKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pelec & dr.

Import **LJUBLJANA** Export
Vegova ulica 8

TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom, deželnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno

TVRDKA
A. VOLK
LJUBLJANA
Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.
Telefon št. 449.
Brzjavaj: VOLK.
ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Karol Bocak, Tržič (Slovenija)
Izdelovanje pločevinastih izdelkov
Izdelujejo se: dimne cevi, prešana kolena za dimne cevi, kolena za odtekalne in ventilacijske cevi — rosete, okraski iz medene, bakrene in aluminijaste pločevine, kuhinjske in gospodarske potrebščine. Prvovrstne pralnice iz trdega lesa in pločevinastih vložkov. Vse vrste tlačnih proizvodov.
Ceniki na željo.
Kupujte direktno pri producentu!
Podpirajte domačo industrijo!

NA VELIKO!
Priporočamo: galanterijo, negavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgior), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, avilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
Ljubljana
Bohoričeva ulica 24

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga sveže pražene kave, inleth dišav in rudninske vode
Točna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!

TISKARNA „MERKUR“
Trg. ind. d. d.
LJUBLJANA
Simoa Gregoričeva ulica št. 13
Tiske časopise, poselnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
Lastna knjigovoznica
Telefon št. 552
Reševan pri pošt. ček. zavodu št. 13.108

Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompi in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Veležanjarna M. ROSNER & Co. nasl. VIKTOR MEDEN

v Ljubljani
izdeluje najboljše

likerje,
rum,
konjak,
slivovko,
brinovec,
tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.
Telefon Interurban šte. 71.

Priporoča se
veletrgovina špecerijskega in kolonijalnega blaga, raznovrstnega žganja in špirta

Gregorc & Verlič

Ljubljana

Zahtevajte cenike!

Brzjavke: Grelič.

Telefon šte. 246.

Priporoča se:

tovarna perila

„TRIGLAV“

LIUBLJANA, Kolodvorska ul. 8

Na sejmišču

paviljon „I“ 381

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LIUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istetam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme.
En gros!

Najboljše

„Pfaff“ šivalne stroje

po ugodnih cenah in plačilnih pogojih priporoča

IGN. VOK, Ljubljana

Sodna ulica št. 7.

PAVEL CVENKEL

pooblaščen borzni senzal

Ljubljana, Streliška ulica 29. — Telefon 911,
posreduje pri prodaji in nakupa lesa, žita, poljskih pridelkov, kakor tudi vseh drugih vrst blaga, istotako tudi vseh efektov, ki notirajo na ljubljanski borzi.

Trgovske zveze s tu- in inozemstvom.

Pisma in brzjavke; CVENKEL, Ljubljana

Stara tovarna nogavic in pletenin

M. FRANZL & SINOVI -- LIUBLJANA, Privoz 10

Lastnik: FELIKS FRANZL

Ustanovljeno leta 1888

Poštni predel 44
Telefon 425

VARŠEVSKA ZNAMKA

V lastnem interesu

vseh jugoslovanskih trgovcev je, da posetijo

VZORČNI

VELESEJEM V PRAGI

21. do 28. septembra 1924

kjer se jim nudi najugodnejša prilika, da stopijo v direktni stik z bogato češkoslovaško industrijo in trgovino. Znižana vožnja po jugoslovanskih železnicah 50%, po češkoslovaških železnicah 30%.

19. septembra skupen izlet jugoslovanskih trgovcev.

Sejmska legitimacija služi kot vizum za potovanje v Češkoslovaško.

Cena legitimacije 20 Din.

Pojasnila in legitimacije daje: Češkoslovaški konzulat Aloma Company Ljubljana, Breg. Ljubljana, Kongresni trg.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl, kit in zajamčeno čisti firnež najboljše vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA Z OM. ZAV.

Ljubljana
centrala

Maribor
podružnica

Novi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Žebli za normalne in ozkolirne železnice
Žebli za ladje, črni ali pocinkani
Žebli za zgradbe, les itd.
Žebli za čevlje
Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave
Železne brane
Zobje za brane
Kljuke za podobe, zid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maticami

Podložne pločice
Malice
Zakovice za tenderje, kolle, moslove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi — Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje. Ilustrovani ceniki na razpolago.